

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	10896 - Mediació en Contextos Sociales i Educatius / 1
Titulació	Màster U en Intervenció Socioeducativa amb Infància, Adolescència i Família Màster Universitari d'Intervenció Socioeducativa amb Menors i Família
Crèdits	4
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Margarita Vives Barceló marga.vives@uib.es	09:30	11:30	Dimecres	02/09/2019	31/07/2020	B-204

Contextualització

L'assignatura s'inclou dintre del Bloc "III. Intervenció amb menors i família"; és obligatòria, juntament amb les assignatures "Relació entre la família, l'escola i els serveis socials", "Models d'intervenció educativa per a la competència familiar", "intervenció en maltractament familiar", i "Tècniques d'intervenció educatives i contextuals en menors i família". Dins aquest bloc també es poden cursar de forma optativa altres 5 assignatures (tres per a l'itinerari 1 i dues per a l'itinerari 2), que es cursen també al segon semestre.

Es treballarà, bàsicament en conceptes com el conflicte (la seva conceptualització, la seva percepció, tipus de conflictes, alternatives a la via jurídica...), la mediació (conceptualització, models teòrics,...) i la mediació en la intervenció social (regles del contexte, camps d'aplicació,...).

Cal recordar que l'assignatura consta de 4 crèdits ECTS (100 hores): 1 de presencials (25 hores) 3 de no presencials (75 hores)

Requisits

No hi ha requisits essencials, és recomana capacitat per participar i comprendre i analitzar els continguts treballats a l'assignatura.

Competències

Guia docent

Específiques

- * Principals mètodes i dissenys d'investigació i les tècniques avançades d'anàlisi de dades.

Genèriques

- * Ser capaç d'analitzar i identificar riscos, necessitats i demandes dels destinataris tan individuals com familiars en els diferents contextos d'aplicació, des de la perspectiva del treball en xarxa.
- * Ser capaç d'establir fites o objectius de l'actuació sobre menors i famílies en diferents contextos, proposant-los i negociant-los en funció de les necessitats i demandes dels destinataris afectats. També elaborar el pla i les tècniques d'intervenció i avaluar els seus resultats.
- * Seleccionar i administrar tècniques i instruments propis i específics de la intervenció amb menors i famílies i ser capaç d'avaluar la pròpia intervenció.
- * Ser capaç de promoure canvis efectius, a través dels mètodes propis i específics de la intervenció socioeducativa, en els individus i famílies, en els diferents contextos: educatiu, serveis socials, organitzacions i àmbit comunitari i amb atenció especial a aquells que promouen els drets fonamentals i d'igualtat entre homes i dones, amb els principis d'igualtat d'oportunitats i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat i amb els valors propis d'una cultura de la pau i dels valors democràtics

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

1. Teoria del conflicte

- 1.1. Conceptualització, etiologia i epistemologia de la convivència escolar
Conceptualització del conflicte. Principals models d'intervenció vers el conflicte
- 1.2. Habilitats per a la gestió del conflicte
Principals habilitats bàsiques per a la resolució de conflictes
La comunicació
Empatia, escolta activa i assertivitat
- 1.3. Estratègies de resolució de conflicte
Estratègies de resolució de conflictes
La negociació
La conciliació
- 1.4. Mediació
La mediació. Característiques bàsiques
Tipologies de mediació. Mediació en contextos socials. Mediació en contextos educatius

2. Mediació en contextos socials i educatius

- 2.1. Principals característiques de la mediació

Guia docent

La mediació com a eina de gestió de conflictes

Fases de la mediació

Habilitats del mediador

Estereotips, aspectes ètics i prejudicis

2.2.. Mediació escolar

Mediació Escolar. Característiques principals i principis d'intervenció

2.2. Mediació familiar

Mediació Familiar. Característiques principals i principis d'intervenció

2.3. Mediació comunitària

Mediació Comunitària. Característiques principals i principis d'intervenció

Metodologia docent

L'assignatura tindrà un caràcter pràctic, basat en continguts teòrics.

Per a tal finalitat, el treball individual i grupal estaran relacionats. En un primer moment, els alumnes s'agruparan en petits grups (3 membres) i decidiran el tipus de mediació (escolar, familiar o comunitària) sobre la que volen treballar. A partir d'aquí s'elaborarà un treball grupal sobre un cas de mediació i un treball individual que complementarà aquest.

Per a facilitar l'adquisició de competències i afavorir el seguiment de treball, l'alumne/a de forma individual ha d'entregar també una tasca de caire teòric relacionada amb el treball

Volum de treball

Es recorda que l'assignatura té 4 crèdits (100 hores), 1 crèdit és presencial (25 hores) i 3 no presencials (75 hores)

Activitats de treball presencial (1 crèdit, 25 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Assistència i participació a classe	Grup gran (G)	Desenvolupament dels continguts temàtics de l'assignatura. La finalitat és treballar teòricament les principals tècniques de gestió de conflictes, especialment la mediació així com les habilitats bàsiques pel seu bon desenvolupament. Es valorarà la participació de l'estudiant a les classes en una escala de 1 a 10 sempre i quan hagi tingut una assistència mínima al 80% de les sessions previstes Dins les sessions presencials s'alternaran activitats pràctiques dirigides a reforçar i analitzar els coneixements apresos	25

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants

Guia docent

si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (3 crèdits, 75 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Informe complementari	A través de la selecció de l'article i del cas de mediació, l'alumne/a ha d'entregar un informe sobre un aspecte determinat del treball col·lectiu. Aquest (sub)tema serà indicat a l'inici de l'assignatura i estarà basat amb la sessió pràctica a on s'ha treballat el seu article. Al mateix temps, ha de fer referència al treball grupal	30
Estudi i treball autònom individual	Models de Mediació	Es realitzarà una sessió dedicada als models de mediació. En aquesta sessió, d'obligada assistència, els alumnes han de portar a l'aula una revisió del treball encomanat per a afavorir el debat sobre els models. En cas de no assistir a aquesta sessió, la qualificació màxima que es podrà obtenir és un 5	15
Estudi i treball autònom individual o en grup	Informe sobre un cas de mediació	En petit grup (3) els alumnes seleccionaran un tipus de mediació i elaboraran un informe sobre aquest seguint les indicacions de la professora a l'inici de l'assignatura. Les aportacions de cada un dels membres a través dels informes individuals s'hi han de veure reflectits.	30

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació de l'assignatura serà:

1. Avaluació del treball grupal sobre un cas de mediació (40%)
2. Avaluació de la revisió de l'article (models) (15%)
3. Avaluació de l'informe individual complementari (35%)
4. Participació qualitativa a l'entorn Moodle - Campus Extens (10%).

Per a fer mitja, les tasques que superin el 25% de la qualificació final han de ser superades amb una nota mínima d'un 5.

Cal recordar normes bàsiques:

a) NO PRESENTAT O SUSPÈS: Seguint la normativa universitària, es considera que un estudiant és un «no presentat» quan només hagi realitzat activitats d'avaluació previstes a la guia docent que suposin un terç o menys de l'avaluació de l'assignatura

b) PLAGI: L'alumnat ha de ser conscient que, segons s'exposa al Reglament Acadèmic de la Universitat de les Illes Balears (article 33), es penalitzaran les activitats fraudulentament durant el procés d'avaluació de l'assignatura, en particular la inclusió en un treball de fragments d'obres alienes presentats de tal manera que es facin passar per propis de l'alumnat i en els exàmens o proves escrites, l'ús de qualsevol mitjà encaminat a facilitar les

Guia docent

respostes. Concórrer en un frau d'aquest tipus pot suposar la qualificació de "suspens 0" a l'avaluació anual de l'assignatura.

c) **ACTITUDS DISTORSIONADORES** Les actituds que puguin distorsionar el bon desenvolupament de les sessions (ús de les tecnologies sense Finalitats pedagògiques específiques de l'assignatura, menjar/beure dins l'aula, interrupcions constants d'entrades i sortides d'aula o parlar constantment mentre es fa una explicació o una intervenció d'un company,...) afectarà de forma negativa a la qualificació final; així, qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura, podent arribar a ser motiu de desqualificació.

d) **CITAR DE FORMA CORRECTA** Es recorda que els treballs universitaris presentats han de tenir un nivell d'exigència en quan a contingut i format, en aquest darrer sentit, es recomana passar un corrector abans de l'entrega així com seguir la normativa APA. La professora pot retornar un treball sense avaluar quan no arribi al mínim de qualitat (faltes ortogràfiques i/o gramaticals o no seguir normativa APA) o que el treball vegi afectada de forma negativa la seva qualificació per aquests motius.

Nota aclaratòria: Els criteris i pautes que s'estableixen en aquesta guia docent poden ésser modificats en funció de la dinàmica del grup classe durant el curs acadèmic, per tal d'adaptar-se a les necessitats detectades.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Assistència i participació a classe

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Desenvolupament dels continguts temàtics de l'assignatura. La finalitat és treballar teòricament les principals tècniques de gestió de conflictes, especialment la mediació així com les habilitats bàsiques pel seu bon desenvolupament. Es valorarà la participació de l'estudiant a les classes en una escala de 1 a 10 sempre i quan hagi tingut una assistència mínima al 80% de les sessions previstes Dins les sessions presencials s'alternaran activitats pràctiques dirigides a reforçar i analitzar els coneixements apresos
Criteris d'avaluació	Assistència i participació a classe. S'avaluarà la qualitat de les intervencions orals a classe i l'aportació d'idees al debat de les sessions. Només els estudiants amb un 100% d'assistència podran aspirar a la màxima puntuació en aquest apartat. Per a ser avaluat cal mínim un 80% d'assistència. Es farà un seguiment de la presencialitat
Percentatge de la qualificació final: 10%	

Guia docent

Informe complementari

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (recuperable)
Descripció	A través de la selecció de l'article i del cas de mediació, l'alumne/a ha d'entregar un informe sobre un aspecte determinat del treball col·lectiu. Aquest (sub)tema serà indicat a l'inici de l'assignatura i estarà basat amb la sessió pràctica a on s'ha treballat el seu article. Al mateix temps, ha de fer referència al treball grupal
Criteris d'avaluació	Informe sobre un aspecte de la mediació que es treballa de forma conjunta

Percentatge de la qualificació final: 35% amb qualificació mínima 5

Models de Mediació

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves de resposta breu (recuperable)
Descripció	Es realitzarà una sessió dedicada als models de mediació. En aquesta sessió, d'obligada assistència, els alumnes han de portar a l'aula una revisió del treball encomanat per a afavorir el debat sobre els models. En cas de no assistir a aquesta sessió, la qualificació màxima que es podrà obtenir és un 5
Criteris d'avaluació	Document basat en la lectura i debat sobre models de mediació

Percentatge de la qualificació final: 15% amb qualificació mínima 5

Informe sobre un cas de mediació

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	En petit grup (3) els alumnes seleccionaran un tipus de mediació i elaboraran un informe sobre aquest seguint les indicacions de la professora a l'inici de l'assignatura. Les aportacions de cada un dels membres a través dels informes individuals s'hi han de veure reflectits.
Criteris d'avaluació	Elaboració d'un cas de mediació

Percentatge de la qualificació final: 40% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

A l'inici de l'assignatura s'oferirà a través de l'aula virtual més documentació específica sobre cada un dels temes.

Bibliografia bàsica

Algunes referències bàsiques sobre els primers estudis de mediació
 Bush, R. i Folger, J. (1996). *La promesa de la Mediación*. Barcelona, Granica
 Bolaños, I. (2008). *Hijos alineados y padres alienados. Mediación familiar en las rupturas conflictivas*. Ed. Reus: Madrid.
 Bolaños, J.I & Ballus, C. (1991) *Estudi dels vincles parentals en procés contenciós de separació i divorci*. Barcelona. Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada de la Generalitat de Catalunya Mediterráneo y Europa Central.
 Boqué, C. (2003). *Cultura de mediación y cambio social*. Gedisa. Barcelona
 Cobb, S. (1991). Resolución de conflictos: una nueva perspectiva. *Acta Psiquiátrica de America Latina*, 37(1).
 Folger, J. & Jones T. (coord.), (1994). *Nuevas direcciones en mediación*. Paidós. Buenos Aires

Guia docent

Fisher, R. & William Ury (1984): *Obtenga el si: el arte de negociar sin ceder*. Méjico. Cia. Editora Continental. S.A. de C.V.

Haynes, J.M. (1995). *Fundamentos de la mediación familiar*. Madrid: Gaia.

Muñoz, Y., & Ramos, M. E. (2010). Mediación. Escuelas, herramientas, técnicas (13-23). *Gizateka Documento N° 1*. Fundación Gizagune

Ramos, M. E. & Muñoz, Y. (2010). Los conflictos. Claves para su comprensión. *Gizateka*, 3, 7-21.

Ripol-Millet, A. (2001). *Familias, trabajo social y mediación*. Barcelona: Paidós

Ripol-Millet, A. (2011). *Estrategias de mediación en asuntos familiares*. Madrid: Ed Reus.

Suares, M (2002). *Mediando en sistemas familiares*. Barcelona: Paidós.

Torrego, J. C. (2000). *Mediación de conflictos en instituciones educativas. Manual para la formación de mediadores*. Madrid: Narcea.

Bibliografia complementària

Adell, M. A. i Estreder, V. (2009). La mediación en contextos escolares. *Anuari de psicologia de la Societat Valenciana de Psicologia*, 12(2), 41-53.

Cobb, S. (1997). *Una perspectiva narrativa de la mediación*. En A J. Folger & T Jones. (coord.)Nuevas direcciones en mediación. Paidós: Buenos Aires

Darraba Fraga, G. (2010). la mediación familiar. Algunas consideraciones. *Revista de Derecho UNED*, 6, 167-199

De Armas, M. (2003). La mediación en la resolución de conflictos. *Educación*, 32, 125-136

De Prada, J. & López, J. (2008). La mediación como estrategia de resolución de conflictos en el ámbito escolar. *Documentación social*, 148, 99-116

Folger, J. P. (2008). La mediación transformativa: preservación del potencial único de la mediación en situaciones de disputa. En Madrid, S. (Eds.), *Especial modelo transformativo* (pp. 6-16). Madrid: Asociación Madrileña de Mediadores.

Folger, J. P. (1996) *La promesa de la mediación. Cómo afrontar el conflicto a través del fortalecimiento y el reconocimiento de los otros*. Madrid: Granica.

García, M. (2008). La mediación familiar en los conflictos de pareja. *Documentación social*, 148, 43-60

Giménez, C. (2001). Modelos de mediación y su aplicación en mediación intercultural. *Migraciones*, 10, 59-110.

Hendry, M. (2010). Mediation in Schools: Tapping the potential. *International Journal of School Disaffection*, 7, 26-32

Kelly, J. B. & Emery, R. E. (2003). Children's adjustment following divorce: Risk and resiliency perspectives. *Family Relations*, 52

Kelly, T.L. (2000). *The Case of the Missing Shaman: A General Comparison of Problem-Solving & Transformative Perspectives on Conflict Resolution*. Portland State University.

Morales, A. J. & Caurín, C. (2014). Espacios de entendimiento: percepción del conflicto y mediación escolar. *Scripta Nova. Revista Electrónica de Geografía y Ciencias Sociales*, 496 (06), 2-20.

Muñoz, Y. & Ramos, M. E. (2010). Los conflictos, claves para su comprensión. *Fundación Gizagune*, 3, 1-21.

Ortuno, P. (2013). La mediación en el ámbito familiar. *Revista jurídica de Castilla y León*, 29, 102-124

Parkinson L. (2005) *Mediación Familiar*. Gedisa. Barcelona

Parra, D. (2012). La negociación cooperativa: una aproximación al Modelo Harvard de negociación. *Revista Chilena de Derecho y Ciencia Política*, 3(2), 253-271. doi: 10.7770/RCHDYCP-V3N2-ART374

Pérez, B. (2005). Mediación Familiar: Las distancias de la mediación en Europa. *Tavira: Revista de ciencias de la educación*, (21), 139-158.

Romero, F. (2002). La mediación familiar. Un ejemplo de aplicación práctica: la comunicación a los hijos de la separación de los padres. El papel del mediador. *Revista del Ministerio de Trabajo y Asuntos sociales*, 40, 31-54.

Sarrado Soldevilla, J.J & Ferrer Ventura, M. (2003). *La mediación, un reto para el futuro: actualización y prospectiva*. Desclée de Brouwer, Bilbao

Guia docent

Serrano, M. P., & Sánchez, A. (2004). La mediación familiar como forma de respuesta a los conflictos familiares. *Portularia* 4, 261-268.

Soletó, H. (2011). *Mediación y Resolución de Conflictos: Técnicas y Ámbitos*. Madrid: Editorial Tecnos.

Tahull, J. & Montero, Y. (2015). Malestar en la escuela. Conflictos entre profesores. *Educación*, 51(1), 168-188.

Altres recursos

A l'inici de l'assignatura s'aportará un recull de recursos bibliogràfics, no obstant, es recomana consultar algunes revistes especialitzades en mediació, com ara

Mediation Quartely

Mediatio: Mediacon

Journal of Conflict Resolution

Negotiation and Conflict Management Research

Journal of Conflict Management

